

lever^o og virker og ernæres. Disse Erhverv kan og bør i al Almindelighed ikke finde sig i en Udbytning gennem et ved Prisaf-taler og strenge Organisationsregler til-vejebragt Monopol for et Erhverv, og især bliver saadanne Forhold utaalelige i en for de frie Erhverv saa streng og saa uhyre vanskelig Tid som den nærværende. At disse Forhold ændres og ændres straks, er derfor i højeste Grad paakrævet.

Spørgsmaalet er selvfølgelig ret van-skeligt. Daværende Indenrigsminister Rodes Prisreguleringskommission kunde ikke magte Opgaven; thi normgivende for de Priser, der blev fastsat, blev de Virksom-heder, der arbejdede dyrest og daarligst, og følgelig blev der en ublu Fortjeneste for dem, der arbejdede godt og var vel ledet. Vi erfarer ogsaa endnu den Dag i Dag, hvordan f. Eks. Møllere og Bagere i Erindring om hine Tidens Maksimalpriser sender det ærede Medlem Hr. Rode en meget venlig Tanke. Det var saadan, at fastsatte Staten en for lav Pris paa en bestemt Vare, som der var for lidt af paa Markedet, saa forsvandt denne Vare. Nu kan man jo sige, at saadanne Indgreb i begrænset Omfang var paakrævet i den Tid, og saa længe der var Mangel paa de nødvendige Varer, men jeg mener, at det vil være umuligt at praktisere noget saa-dant under Forhold, hvor der er rigeligt med Varer. Disse Betragtninger gælder ogsaa det af den forrige Regering frem-satte Forslag om Priskontrol. Disse Forhold kan nu en Gang ikke ordnes paa den Maade efter en Lineal, fordi Livet er saa mangfoldigt paa det Omraade som paa alle andre. Derfor gaar ogsaa det fore-liggende Forslag ganske simpelt og lige-frem i det af Grundlovens § 81 anviste Spor. Det tager Sigte paa at bortrydde de opstaaede Indskrænkninger i den frie og lige Adgang til Erhverv for den enkelte, der ønsker som fri Mand at gaa sine egne Veje og arbejde paa Forsørgelse af sig og sine. Grundlovens § 85 siger, at Borgerne har Ret til uden forudgaaende Tilladelse at danne Foreninger i ethvert lovligt Øjemed. Ja, det erkender vi, den Ret til at danne Foreninger i lovligt Øje-med bestrides ikke af os i alt Fald, maaske ikke fra nogen Side, men det, vi bestrider, er Retten til at tvinge nogen ind i en Forening mod hans Ønske og mod hans Villie. Vi hævder hans Ret til at træde ud af en saadan Forening eller Organisation, som vil begrænse hans Arbejdsfrihed og tenderer imod Monopol, uden at han ved Domstolene skal kunne idømmes Erstat-

ning eller Bøder af den Grund ifølge Or-ganisationsoverenskomster eller -vedtægter, men vi hævder ogsaa hans Ret til at blive udenfor en Organisation.

Jeg mindes, at det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen under den tilsvarende Sags Behandling her fremdrog den lille Kulhandler i Kolding, der solgte sine Kul billigere, end den store Kulhandler i Esbjerg syntes om, hvorfor denne truede med at ruinere ham. Det ærede Medlem Hr. Lundberg fremdrog ved samme Lej-lighed et andet Eksempel. Det var en Købmand i Randers, der solgte sine Varer under den af Handelsforeningen fastsatte Pris. Ham vilde man ødelægge ved at tvinge Grossisterne til at lade være med at sælge ham Varer. Man sagde vel til Grossisterne: Dersom I sælger Varer til ham, køber vi ikke noget af jer. Slige Fremgangsmaader er efter min Mening i Strid med Grundlovens § 81 og vil ram-mes af det foreliggende Forslag. Og det samme gælder jo, hvad der i hvert Fald skete i Krigstiden, at naar Smedene vilde ramme en Kollega, der gik under den ved-tagne Pris, afskar man ham fra at faa Kul og Jern, Tømrerne fra at faa Træ o. s. v. De saakaldte Mestergrise er ogsaa kendte nok: den Mester, der faar Arbejdet, tager en Overpris til Deling, og dersom der kommer en Mester fra en fremmed By og vil tage Arbejdet, er det gerne saadan, at han ikke paa Pladsen kan faa Svende, uden at disse skal have en Overpris.

Paa alle Omraader er der saaledes Arbejdsgiverforeninger, Mesterforeninger, der holder Priserne saa højt, at ingen har Raad til at faa noget lavet. Al Konkurrence, den sundeste Regulator i hele det økonomiske Liv, bliver holdt ude. Derfor er det ganske naturligt, at Arbejdsløsheden maa vedvare og maa til-tage. Baade Bygningshaandværkere og andre Fag, der er udenfor Udlandets Kon-kurrence, synes slet ikke at regne med Landets i økonomisk Henseende forandrede Forhold; vi har jo set den glimrende For-klaring af Malerne, at de kunde ikke sætte deres Løn noget ned, de maatte holde Krigstidens Priser, thi, sagde de, vi maa bevare Tarifferne, for der er stor Arbejds-løshed i Faget, og vi skal betale meget til denne Arbejdsløshed. Følgen deraf er imidlertid, at der er ingen eller saa godt som ingen, der har Raad til at bruge dem. Det er kun Nybygninger, der bliver malet, de ældre Bygninger lader man være med at male. Arbejdsløsheden bliver større, til sidst bliver de maaske arbejdsløse alle